

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 51.

19. (6.) децембра 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Излази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Излази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Зимско сејање.

Наше јесење сејање ушло је ево већ и у зиму. Томе се ни овога пута не радујемо, као што се ниемо ни онда радовали, кад је то и други пут тако бивало. Сећајте се, па ћете се сетити, да смо и други пут сејали наше њиве месеца новембра па и децембра. Економски научни огледи осведочили су нас, да је оно јесење житно зрневље, које је мраз затекао у земљи да је већ набубрило и већ клијало, после лепо влатало и донело и зрна у класу; оно пак зрневље, које је посејано врло доцне (марта месеца), па га мраз већ није више стигао, остало јалово, није добро влатало и клас му је остао штур. По томе би ми могли сејати наша жита још и у фебруару, само кад би смо знали, да ће пасти на њих мраз. Но

ово садање време уштедиће нам тај посао.

Опћа је тужба, да је особито ово рђаво време и оскудица у земљорадницима узрок томе, да је ове јесени много мање земље усејано, но што је то иначе бивало. Ово стално кишовито време задржало нас је јесенас у нашем пољском раду. Ну ми морамо у овом последњем часу учинити све што је могуће, само да осигурамо идућега лета себи добру жетву.

Дакле шта се тиче времена, куцнуо је заиста већ и последњи час да се пренемо, приберемо, те да се користимо још са овим временом, па да са највећом вредношћу, издржљивошћу, стрљивошћу и са пожртвовањем и довијањем савладамо сваку препреку, те да засејемо што више њива јесењим усевом. **Надокнадимо**

сада, док је још ово погодно време, све што смо око сејања јесењих усева јесенас пропустили, та тиче се то хлеба наших витезова; па и хлеба нашега овде на дому у идућој години. Без хлеба нема живота те нам га ваља створити, пошто по то. Нека се удружи дед са унуком, стара мајка са девојаном, па нека једно другоме помогне драге воље и својски — јер непосејане бразде по нашим њивама биће нам не само на велику штету, него и на ругло наше. Слогом и са удруженом снагом можемо надоместити оскудицу у земљорадницима, а богме ако не узмемо памет у главу, нек' нам не буде криво, ако нас наша власт силом примора, да узоремо и посејемо све своје њиве — јер оне не засејане не сме остати, нити се запарложити.

Колико је овај посао важан, судите ево и по овоме, што је баш овога преважнога и журнога пољскога рада министар домобранства наредио: да они обвезаници, пучке усташе, који су при стављама прошлога октобра и новембра месеца за способне проглашени — не улазе, не рукују, у војску 6-ога, него тек 15-ога децембра ове године. — Па и оне пучке усташе, који не знајући за ову најновију наредбу, већ су у војску ушле, имају се пустити својим кућама на допуст — а све је то наређено само зато, да газде могу заостале јесење радове по овоме погодноме времену посвршавати. У овај мах је хлебац важнији и нужнији и од барута.

Очекујемо од наших газда, да ће ову наредбу министра домобранства разумети и уважити. У ово судбоносно време треба да нас раздвајају само бразде и потеси, а иначе треба да смо сви једнодушни и једномислени, уједињени у љубави према милој отаџбини, њезином опстанку и напретку. За нас су данас њиве наше бојишта; дужност, света дужност нас зове, да изађемо сви листом на та бојишта и ту да извојемо себи победу — хлеб наш свакидашњи. Јуриш! дакле, браћо ратари, на пољски рад наш; — прегатоцу и сам Бог даје махове, јер од вредне руке ништа се још није отело.

Дела, браћо, помозимо сами себи, па ће нам и Бог помоћи. Повези брата, обема рукама — рекао је Св. Никола утопљенику — па ћу ти и ја помоћи, да се не утопиш.

Имајте то свагда на уму, па онда: дјелајте дондеже свјет имате!

Нема нама спаса без нас самих. Вара се свако, који год се узда у туђу помоћ. Усе и у своје кљусе! То је од увек тако.

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима уземљи прже се састанци, на којима се држе соучна предавања о користима потгорне благајнице и тим приликама де уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

Будућност наше пољопривреде.

Рат, који сада бесни, изазвати ће доста промена у пољопривреди. Прва је поука из рата, да у животу народа пољопривреда игра огромну улогу, да јој је значај ванредно велик.

Промене, које ће наступити, јесу у вези са стањем, које рат изазива. Велика господарства већ рачунају са овим новим стањем, те на много места можемо опазити, да се почињу прилагођавати приликама. Недостак у ручној радној снази и спрези нагнао је газде, да се постарају за машине. Данас је десет пута више машина за вршење, него што је то до сада био случај. Газде, које никада нису мислиле, да ће са машином врћи биле су приморане, да их овога лета сами купе. Мале су се газде јако користиле са добивеном помоћу од министра пољопривреде при куповању машина. На много су места са машинама најлепши успеси постигнути, те смо уверени, да ће их свет све више употребљавати. Употреба ће се машине безусловно разширити, јер је свет увидео, да са машинама за млаћење, орање, сејање итд., много времена и снаге уштеђује, а при томе најлепше успехе постижава. У

вези са овим нарочито ће се развити оне гране обрта, које се баве са преобрађивањем пољопривредних производа.

У појединим великим газдинствима је знатну промену изазвао недостак у спрези. Данас човек може товарњака само за скуп новац купити, а нема наде да ће се прилике у овом погледу убрзо поправити. Напротив, можемо тврдити, да ће дуго година требати нашем сточарству, да узможе поунити недостатке, који су услед рата наступили. А дотле ће и во и коњ подједнако скупи бити. Ову ће невољу још најлакше поднети мали газда, јер он сам одхрањује своје игашке коње, но шта ће радити онај газда, који је своје потребе на марвеним вапсарима подмиривао. Када су цене тако високе, онда му ништа друго не преостаје, него да се лати ораћих машина. Необично је велико интересовање било према парним плуговима, које данас многи сељаци са најлепшим успехом употребљавају.

У мањем газдинству се не ће ове промене тако брзо појавити. За време рата их не ће ни бити, но када рат буде прошао, онда ће се и онде ове промене сигурно појавити. Нарочито важи ово за ораће машине. Истина је, да ће мали газда и надаље тимарити волове, јер је то врло уносно, али ће се ипак уверити, да своју земљу може са машином много брже, боље и јефтиније обрадити и да ће му уз то волови много већи приход донети, ако их буде, што мање мучио са напорним радом. Тамо ће се, где је комасарија обав-

Цена, врло брзо распрострајени употреба ораћних машина. Да се машине одомаће, томе ће допринети нарочито задруге и велика газдинства. А где још није комасација обављена, ту ће газде увидети, да им баш тај недостатак највише смета рационалном обрађивању земље, те ће се потрудити, да свој хатар што пре комасирају. Данас је то лако, јер новији закони пружају у том погледу многе олакшице. Надамо се, да ће рат допринети, да многи почнемо економскије мислити и радити, а то значи, да ће се наша пољопривреда од сада почети мењати и развијати на боље.

Новије владине наредбе.

Државна Влада издала је прошлих дана више изнимних наредба, од којих доносимо следеће по нас важније:

Попис јавних радова.

Влада је позвала све вањске жупанијске муниципије, да журно напишу све оне јавне радове, који су ради рата заостали а које би ваљало идућих дана посвршавати. За ове радове израдила је Влада све основе, а мимо неких нужних јавних зграда, које ће ваљати подизати, најнужније је да се граде путеви. Ови јавни радови су већ и зато журни, што се гомилају заробљеници са јужнога ратишта, па их ваља упрегнути, да не једу хлеб бадава, него да раде а мимо то довршују и пољске радове

многи заробљеници, који су били изаслани позајмице на те радове, па и њима ваља наћи посла, да не седе у залуду.

Цена ражи.

Најиовија наредба владина одредила је највишу цену ражноме брашну по метерценти чисте тежине, почев од 5. децембра у овоме износу:

У крајевима с десне обале Дунава	40·88 кр.
У крајевима с леве обале Дунава, даље у жупанијама: Арва, Липто, Тренчен, Туроц, Зољом; у варошима: Шелмец и Белабања	41·47 «
Између Тисе и Дунава	40·29 «
У Хевешкој и Пештанској жупанији и вароши Кечкешмету	39·71 «
У престоници Будапешти	40·88 «
С десне обале Тисе	40·29 «
У жупанијама: Шарош и Сепеш	41·47 «
С леве обале Тисе	39·71 «
У жупанијама: Марамарош, Бихар, Сатмар, Силађ и Угоча и у варошима Нађ-Варад, Сатмар-Немети	40·29 «
У кутњу међу Моришем и Тисом	40·88 «
Иза Кираљхаго	40·88 «
У Фиуми	42·06 «

За житне и ражне мекиње, за све остале очинке жита и ражи при млеви (за кукољ) цена је за метерценту чисте тежине 17 кр. 50 фил. за сву државу.

www.nb.rs

Н
Г
Л
А
Д
И
Н
А
Б
И
Л
И
О
Т
Е
Г
Р
А

Скопљанске слике: 1. Део вароши. — 2. Мост преко Вардара. — 3. Душанов град. — 4. Обале Вардара.

Цена свињској масти и сланини.

Влада је једном новијом наредбом одредила највишу цену свињској масти, сланини и свињетини и то тако, да та цена поступно месечно појефтињује. Цене, које важе за промет продуцената и за продају на велико (по метерценти) важе за целу државу ево овако:

	од 16. дец. до 15. јан.	од 16. јан. до 15. фебр.	од 16. фебр. до 16. марта	од 16. мар. на даље
	к	к	к	к
Топљена свињска маст	700	650	660	550
Сало (и нетопљива друга свињска маст)	660	610	560	510
Спрова свежа сланина	620	590	540	490

Цене при продаји на мало код трговаца одређиваће за жупаније поджупан, у варошима градоначелник. Строго је забрањено продавати скупље но што су званичне цене. Ко то претупи, казниће се.

Нема више земичака!

Влада је обзиром на општу исхрану забранила, да се од 10. децембра, под претњом оштре казне, не сме пећи земичке, кифле, ни које друго ситно пециво, нити исто продавати. Ово је за сада забрањено само пекарима и хлебарима, а може се распростраити и на задруге. Изнимка се допушта само обзиром на болеснике. Забрана се не односи на посластице, јер оне не троше много брашна.

(Продужићемо!)

Огледало светскога рата.

Србија је цела заузета — француска и енглеска војска, која је преко Солуна пошла Србији у помоћ, претрпела је крај реке Вардара такођер тако велике поразе, да се морала повући до Солуна, где ће се утврдити.

У Енглеској се уширу државници, да влада повуче енглеску војску са Балкана и да је пошаље у Египат ради обране Суецкога канала. Ако Немци заузму Египат помоћу Турака, Енглеска ће бити принуђена да положи оружје и да тражи мир. Русија и Француска би радо склопиле мир, јер им је понестало и новаца и муниције, па и људи.

Италија је потписала уговор, да без Русије, Енглеске и Француске не ће склапати посебице мир са нашом монархијом — али талијанска војска не може да заузме ни једно наше утврђење. После свакога насртаја на наше границе, враћа се талијанска војска са грдним губитцима на своје старе положаје.

И Црна Гора не може да одоле нападајима аустро-угарске војске. Новине јављају, да је краљ Никола оставио већ своју престоницу Цетиње и склонио се у Скадар и да је отуда са својим зетом, српским краљем Петром, прешао морем у Италију — зету своме краљу талијанскоме.

www.
Н
Д
Р
О
Д
Н
А
Б
И
Б
И
О
Т
Е
К
А

Са црногорскога ратишта: Село Автовац.

ВАНДРИЧ

Прављење медовине.

Пчеле обично почињу презимљавање о берби. То је доба, када пчелари имају прилике, да праве себи медовину.

За прављење медовине употребљавамо лошији мед. Такав је мед скупљен са цветова репице, хајдинке итд.

Медовина се овако прави: На једну трећину винске комине доливамо две трећине медене воде; воде мора бити доста високо изнад комине. Када нека је увек покривена, да је после 48 сати преточимо у буре; комину треба испресовати. Јачина вина зависи од количине меда. На хектолитар можемо дати 20—30 кила меда. После отакања метнимо буре на место које је до 20 гради топло, ту ће вино брзо почети врити. После пет месеци, када се вино прочистило, оточимо га у друго буре. После неког краћег времена ћемо га оточити још и у једну чисту сасуду, коју треба добро зачешити и на хладније је место метнути.

При врењу не штоди предузимати све мере предострожности, да се вино не би укиселило. Од комина које су дале 10—12 хектолитара вина можемо направити 10—20 хектолит. медовине.

Медовина се још и овако прави: На један хектолитер воде метнемо 10 килограма бела шећера и 6—7 кила проврила меда, са којег је пена скинута. Осам дана је потребно да ври, онда се отаче и долије се на сваки хектолитар по две литре рафинираног жеста. Ова је медовина јача и што дуже стоји, тим је боља.

СВИЊАРСТВО.

О гојењу свиња.

Многи одгајивачи свиња греше, када свињама много хране бацају. Свинче се међутим само онда гоји, ако храну редовно и полагаано добија. С почетка, у јулију и августу треба давати бундева, помија, куваних кромпира, прекрупне и мекиња. У месецу септембру је доста, ако свинчету двареда дневно дајемо хране, то морамо сваки пут у исто доба чинити. Тада се већ могу давати обилнији оброци прекрупне. Поштено се може дати при једном obroку до 4 литре прекрупне; на шест недеља пред клање може се дати за један оброк и 5 литара прекрупне или ти изжрната кукуруза. Ова се мера не сме прећи, јер ће се свинче прејести и дуго ће времена требати, да поново дође до апетита. А кроз то ће време знатно омршавити.

Многи мисле, да је добро ако свинче стоји у блату, ово је погрешно схватање. Угојено свинче често болује на ногама. Ово је у највише случајева последица блата, у којем га иштамо да стоји.

Свинче које ранимо, морамо држати у највећој чистоти. Врло је важно, да има у свињцу фришког песка, које ће пружати мекан лежај. Блатњав свињац квари папке свинчета и самом гојењу смета. Свинче се, које чисто држимо, за краће време и са мање хране урани, нето ли оно, које живи у блатњавом свињцу. — Врло је важно да свинче има у ва

Са црногорскога ратишта: Наше чете на црногорској граници.

ловчићу, док врућине трају, пред собом свеже воде. Када свиње ранимо искључиво са прекрупом, онда је добро прекрупцу увече опарити и оставити је преко ноћи на топлом месту. Прекрупцу, коју у вече дајемо, ваља ујутру опарити.

Маст се не сме топити на жестокој ватри, јер ће нам поцрнети. Када се чварци сасвим скупе и када је из њих изацпа и последња кап масти, онда је стигао тренутак, да се престане са топљењем.

После масти највише вреди шунка. Шунка је из добре саламури и у пролећу куска и свежа.

Са мало труда и пажње можемо направити шунку, која ће бити сасвим слична са прашком. То се ради овако: На предње и стражње шунке мећемо 40—44 кашика соли, једну кашику салитре, 50 зрна бибера и 15—20 зрна смреке. Све ово, још док нисмо шунке исекли, мећемо у тепсију и погрејемо.

На шунци оставимо тек толико сланине, колико је потребно да месо буде покривено и целу шунку намажемо са врућим, исецканим луком. На четири шунке је доста један велики лукац. Када смо ово свршили, скинемо са ватре тепсију и са соли и зачинама прелијемо и намажемо шунку. То траје дуже време, јер шунка мора у себе упити сву со. Када смо то урадили, метнемо шунку у једно мало коританце или чинију заједно са свим зачинама из тепсије и покријемо је са марамицом и оставимо је по дана на топлом месту. После тога је мећемо у шафољ и

добро је прелијемо са ладном водом. Трећи дан треба пробати саламуру, да ли је довољно слана. У тој саламури треба шунку држати три недеље дана и сваки дан је превртати. Иза тога је времена ваља извадити и у оцак вешати.

При прављењу кобасица нема нарочитих правила, свако их прави према свом укусу. Главни је, да се и при том послу много пази на што већу чистоту.

Превршиће одликовање. Њег. Величанство краљ благоволио је одликовати поглавицу генералнога штаба барона Франца Конрада Хецендорфа, генералобригера, великом звездом «Црвенога Крста» са ратним украсом.

Звона за ратне потребе. Новине јављају, да је калочка римокатоличка арцибискупија понудила 458 звона разне величине за ратне цели. — Познато нам је, да су све православне црквене општине српске карловачке митрополије, на позив својих епископа дијецезана, такођер понудиле звона своја за ратне цели, придржав свака себи само по једно звоно ради свога црквенога обрела.

Нов свеучилишни професор. Брат блаженога патријарха Лукијана, др. Милош Богдановић, први асистент породичке клинике кр. универзитета будапештанскога, именован је универзитетским посебним професором и држао је у прошлу суботу на универзи, пред медицинским деканом, професорима и многим слушаоцима своје прво предавање о предмету: «Данашње стано-

FRANKLIN

Са црногорскога ратишта: Изглед на погранично брдо Чесај.

виште у лечењу рака у материци». — Ово научно па ипак врло јасно предавање примили су и универзитетски професори и слушаоци са врло великим допадањем.

Нов лечник. Одлични питомац Текелијиног Завода медедицар Миленко Кајгановић, родом из Брода, положио је у току прошлог универзитетскога полагања, успешно обавља своја строга испита и проглашен је за доктора целокупних лечничких наука.

Куповање стоке за војску. Војено Заповедништво наредило је, да се куповање стоке за војне цели не такмачи са грађанским купцима. До сада се натеривала цена стоци понавјише тиме, што су појединци куповали стоку за војску без да су били на то овлашћени. Од сада ће то чинити само нарочити повереници и то у одређеном износу.

Куповање ждребади. Војено Заповедништво наредило је коњоставним повереницима, да од год. 1916. купују ждребад не од трговаца, него непосредно од самих газда, који одгајају ждребад. Ждребе мора бити барем 157 цм. високо, подобно за јахање, од добре пасмине и непогрешно у кретању. Пасмина ждробета мора се доставерно иказати. Купљена ждребад пуштају се одмах на пашу, а купују се само она, којима није реп одрезан. Ждребад, која за сада нису још подобна за продају, прибележиће се за идући пут, те ће се прегледати идуће јесени. Повереница ће прегледати ждребад код газда идућих месеци маја, јуна и јула.

Кваре сапун. Тужи се многа домаћица, да је сапун не само поскупио, него да га многи и кваре и то тако, да се сапун после осам дана збегне на полак. Бездушници међу у тај натворени сапун соли, соде и воде. Ове сапундије варалице ваља одмах пријавити власти, да их казни.

Појефтинило је месо. Од како су људи почели ове јесени да кољу свиње — појефтинило је свињско месо. Прошле недеље се могло у Естергому на пијаци добити кила свињскога меса за 3 кр. 60 фил., па и још јефтиније. Још је јефтиније било свињско месо у Капошвару, где се продавало месо недавно по 5—6 круна, а сада већ само по 2 кр. 40 фил. кила. На марвеиој пијаци

у престоници бива говеђе, телеће и свињско месо из дана у дан све јефтиније.

Амерички исељеници би да се враћају. Међу многим исељеницима, који су се иселили из Угарске у Америку, јавља се жеља, да се врате у отаџбину. Наша државна влада радо ће ићи овим исељеницима на руку, да се што пре врате у своју отаџбину.

Читуља. Умро је у 83-ој години старости др. Лазар Станојевић, некадањи врло чувени лечник у Новом Саду. Покојник је послужило роду своме дугих година као председник Друштва Народнога Позоришта, као председник Православне Српске Општине Новосадске и управитељ њезиних основних школа. Радио је за млађих дана и књижевно по повременим листовима, пишући поуке о чувању здравља.

Књижевна вест. Изашао је из штампе „Пријатељ Народни“, први српски календар за год. 1916. Повећан је и велик је седам табака велике осмине, а доноси уз поучну и забавну садржину још и 32 лепе слике из данашњег рата. — Уредио га је и ове године Чика-Стева. — Цена му је 60 филира и поручује се у Наклади Франклиновога Друштва (Budapest, Egyetem-utca 4.).

ЗАБАВА.

Градови у Санџаку.

Новопазарско окружје (санџак), које су освојиле савезничке чете средишњих власти, било је све до г. 1817., самосталан пашалук; споменуте године сједињено је с Босном и остало с њом све до год. 1877., кад га је турска влада приделила косовском вилајету. Кашње су, како је познато, наше чете поселе новопазарски санџак, али га кашње изпразниле, да после балканскога рата г. 1912. припадне Србији. Политички је био подељен санџак у девет котара или каза и то: Новипазар, Митровица, Трговиште, Бјелопоље (Акова), Беране, Нова варош, Пријепоље, Колашин и Плевље (Таслица).

Албанац горштак.

Албанкиња Туркиња.

Слике из Новопазарскога Санџака.

Новипазар стере се у лепој, пријатној котлини на утоку више потока (Јошанице) у Рашку. Варош је прилично пространа; има лепих кућа-зиданица, док је само место нечисто и кукавно тарацано. Новипазар важно је место у стратегијском и трговачком погледу. У стратегијском погледу зато, што се налази на цести, која је спајала некадашњу турску државу с Босном и Херцеговином, а у трговачком ради тога, што је овуда пролазила трговина на исток праму Солуну. Већ у старо доба била је ту насеобина дубровачких трговаца, а кашње се све до данашњих дана развила трговина вуном, воском и кожама, те колонијалном робом. Седамдесетих година спомињу се још три куле усред вароши, управо на утоку Јошанице у Рашку;

то су остатци старе тврђаве, у којој су пекада српски краљеви и цареви држали посаде. Кућа има у Новомпазару око 1000, а житеља 9—10,000 (по старијим податцима 18 до 20,000). Становници су: мухамеданци, Арбанаси, жидови и хришћани; говоре арбанашким и српским језиком. Арбанаси се носе на своју; а особито се њихове жене истичу лепим кошуљама и накитима на глави. Хришћани су врло сиромашни. Да би се разликовали од Турака, не сме да беле своје куће. Новипазар био је пре средиштем феудалнога паше, а касније кајмакана.

Новипазар је тек од најновијег времена. Пре је ту била Рашка, престоница српских жупана, по којој је ова земља добила своје име. Овде су становали Немањини, градећи

Српкиња жена.

задужбине, којих има по околици у изобиљу. За српског устанка заузео је Црни Ђорђе овај град, али га је опет морао оставити; том згодом преселило се много народа у Србију и тако је нестало православних у том граду. У Новомпазару су остатци старе римске купке. По сата граду на северу има прастара црква св. Петра и Павла, за коју

Српкиња девојка.

се тврди, да се у њој кретио Стеван Немања; три четврт сата граду на северу налазе се рушевине манастира «Ђурђеви ступови», задужбина Немањића (Драгутина); у унутрашњости самостана сачувале су се лепе фреско-слике, међу њима и слика Стевана Немање. Три сата Новомпазару на западу има самостан Сопотани, такођер задужбина Немањића, а на Дежевом пољу су рушевине града Дежева, у којем су Немањићи радо боравили. На Рељиној гори уздиже се Рељина кула, двор Реље крилатога.

Туркиње.

Митровица је најисточнија варош некадашњег босанског вилајета, а важна је због жељезнице, која иде у Солун. Митровица са тврђавом лежи уз реку Ибар у лепој и плодној равници, која рађа особито добрим вином. Сеница, град је на истоименој високој и неплодној равници, коју житељи зову: «Стари влах». У Сеници је Црни Ђорђе подигао тврђаву. Сеница је у стратегијском погледу врло важна, а лежи близу утока Јане и Јабланице у Увац. Новаварош, град је у гудурастој долини потока Тикве. Новаварош саграђена је на брежуљку, те је изложена вихору и студени, ради чега ју зову «босанском Сибиријом».

Пријепоље, доста знатна варош, лежи на утоку потока Милешева у Лим, на пространој равници, која је окружена горама: Златаром, Иконовцем и Косавином. Један сат далеко од Пријепоља налази се стародревни православни манастир Милошево, који се пре звао «Српска лавра», а утемељио га је српски краљ Владислав, унук Стевана Немање. Год. 1237. сахранили су овде кости св. Саве, просветитеља Србије. Захумске војводе, узевши после Косовске битке овај предео, звали су се «чувари гроба св. Саве», касније се прозваше херцего св. Саве, а своју земљу Херцеговином. Босански бан Твртко I. прие својио си по смрти Уроша V. право на српски престо, па се г. 1376. на овом посвећеном месту крунисао двоструким венцем: босанским и српским. Тело св. Саве остаде у Милешеву до год. 1595.; ове године однео га је Синан-паша и дао га спалити на Врачару пред Београдом.

Плевље или Таслица, важно је место у трговачком, војничком и археологијском погледу, а лежи у пространој плодној равници, коју творе долине Брезнице и Чехотине. — Један сат од Плевља, уздиже се Илино брдо. пуно римских старина.

Бјелопоље (Акова) на Лиму, опасног видом, главно је место истоименог котара.

Колашин је варош са старом тврђавом у кршевитом месту на реци Тари, удаљено 12 сати од Фоче.

Осим ових главних места споменут нам је још нека места, која се налазе тик ових градова, а која су и по садашњим ратним операцијама, као и по својој повести важна.

Звечан, подор старог града, уздиже се западно од Митровице, а знаменит је зато, што је Стеван Душан Силни дао овде затворити свога оца, а касније и удавити (1334). Видик с тога града веома је простран; разабире се на северу висока планина Копаоник, а на југу се види цело Косово.

Бањска, простире се три сата Митровици на северо-западу, на друму, који води из Митровице у Новипазар. Ту је стара тврђава начињена од старе хришћанске цркве и самостана, а у истрчном углу града налазе се рушевине цркве св. Стевана, што ју је дао саградити српски краљ Милутин. Наоколо града по долини има неколико минералних

врела и једно купатило. Народна песма вели, да је у Бањској господарио Бановић Страхинја. Год. 1832. потукао је Мохамед паша босанске устапе (Усеин-капетан), па је том приликом град изгорео.

Спомена је вредан и Хисарцик, мален градић на осамљеној каменој гори, који је готово сасвим разрушен, а удаљен је на по сата од Пријепоља. Положај тога града врло је леп; народ прича, да га је саградила «проклета Јарина» жена Турђа Бранковића.

Бања, гласовит самостан и црква православна. Самостан Бања уздиже се на гори Борју међу Лимом и Увцем. Бањи на западу уздиже се врх Бич или Бихач с остатцима града Јагате. Близу манастира Бање извире топла вода (25—30° R), која је врло добра против болести коже. О постанку самостана се прича, да је једном српски краљ Урош I. Велики (+ 1272.) љуто оболео, па да се у тој води излечио и касније саградио самостан у славу св. Николе. Пре се то место звало «Топлице». Кад су Турци Босну освојили, разорили цркву и самостан; тек у наше доба обновише хришћани цркву и самостан. Месеца септембра долази мноштво православног сзета у Бању, да се помоли у цркви и да се окупа. И на Илиње хри свет овамо, те слави тај дан молитвом.

«Narodne Novine».

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Издаје: Franklin-Társulat,
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

ОГЛАСИ

Старе ране ако поново почну болети са успехом се негују са антисептичном разблаженом раствором Фелера. «Елза Флуида» 12 стаклади франко стају 6 К. Апотекар Feller V. Jenő Stubica, Central 31 (Zagreb m.). Ни у једној кући не би смело ово фалити. 5643 (и)

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ
У НАКЛАДИ «ЊИВЕ»
BUDAPEST, IV. KER.,
EGYETEM-UTCZA 4. SZ.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин — читаоцима.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табану овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шаље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.